

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 1. De beneficio excussionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

causa factum est; quia, quod ab iis petitur, id ab ipso debitore peti videtur, quia mandati iudicio redditurus est eis, quod si pro se solverint; quare ratione. Et si de non petenda pecunia pactus quis cum reo fuerit, placuit perinde succurrendum esse per exceptionem pacti conventi illis quoque, qui pro eo obligati sunt, ac si etiam cum illis pactus esset, nec ab eis etiam pecunia peteretur; ut habetur §. fin. Instit. de Replicat.

1905 *Dixi: reales; non autem pure personales, quæ in favorem personæ debitori principali concessæ sunt, ut est exceptio, si bonis cefferis, L. 7. ff. de Except. ibi: exceptiones, quæ persona cuiusque cohærent, non transeunt ad alios: veluti ea, quam socius habet exceptionem, quod facere possit, vel parens patronusve, non competit fideiussori: Sic mariti fideiussor, post matrimonium solutum datus (nam constante matrimonio dari non potest) in solidum, dotis nomine, condemnatur; excipe tamen, nisi specialiter etiam concedantur Fideiussori; nam exceptio competens mulieri ex S. C. Vellejani, competit etiam fideiussori; idem est de exceptione filiofamilias concessa ex S. C. Macedon.*

ARTICULUS III.

De ordine Creditori servando inter Debitorem, & Fideiussorem.

1906 *Suppon. quod Creditor, jure antiquo, Sportuerit, nullo ordine servato, convenire primo loco, quem maluerit; jure tamen Novellarum nunc constitutum esse, ut, si fideiussor primo loco conveniatur, possit creditori opponere exceptionem dilatoriam Judicii, vi cuius solvere non teneatur, nisi prius excussio debitore principali; vel, notorie constet, hunc non esse solvendo, Novell. 4. c. 1. & auth. Præsente C. de Fideiuss. ibi: præsente tamen utroque non permittitur intercessorem conveniri, priusquam Reus inventus est minus idoneus, sive in totum, sive in partem; absente autem reo præsens intercessor jure quidem convenitur; ipso tamen desiderante, iudex definit tempus, intra quod deducat Reum primo conveniendum, ipso in subsidium reservando; nam transacto tempore compellitur intercessor satisfacere, cessis sibi à Creditore actionibus, absque distinctione contrarius, sive intercessionis.*

§. I.

De beneficio excussionis.

1907 *Questio est 1. an, si fideiussio fiat jurata, per hoc fideiussor renuntiaverit beneficio ordinis, seu excussionis? Resp. probabilius esse quod non; quia, ut suppono, non aliter cavent etiam juramenta, quam, si debitor principalis defecerit, ut coll. exc. 9. de Jure jurando, ibi: ideoque mandamus, quatenus tam Abbatem, quam Monachos, quam V. & uxorem ipsius monere curetis, ut, sicut jurarunt, eandem conventionem faciant adimpleri.*

1908 *Questio est 2. an, si fideiussio fiat jurata, & excussionis semper, & cuius fideiussori competat? Resp. hoc beneficium denegari 1. illis, qui fideiubent pro aliquo, qui civiliter conveniri non potest; ubi enim non est actio, nec est exceptio. 2. quando debitor principalis latet, vel est extraterritorium, in quo iudicium institutum est, vel sit alias difficilis conventio; 3. denegari illi, qui, cum negasset se fideiussisse, mendacii convictus est, quia mendacium necat privilegium, per L. penult. C. si contra jus, vel utilitatem, ibi: Ex si legibus consentaneum sacrum oraculum mendax precator attulit, careat penitus impetratis; 4. si fideiussor non generaliter, sed specialiter huic beneficio renuntiavit, L. 4. §. 3. ff. si quis cautionibus.*

1909 *Questio est 3. an hoc beneficium, ante litis contestationem, opponi debeat? affirmativam sequuntur multi cum Ferdinando Vasquez l. 1. illustr. controvers. c. 3. n. 7. quia est exceptio dilatoria iudicii; negativam, quæ benignior est, sequuntur Berlichius, Hunnius, Gail. l. 2. observ. 27. nam oppositum, pro se, nihil firmum habet ex jure civili; hinc in isto casu optimum erit attendere consuetudinem; sic Haunold. tom. 3. de Just. tr. 9. n. 108. fin.*

1910 *Questio est 4. quid dicendum de beneficio divisionis, concessio Fideiussoribus? R. quando plures pro eodem debito apud eundem Creditorem fideiussorunt, jure antiquo singulos in solidum conveniri potuisse, & unum præ aliis conventum totum solvere fuisse obligatum; nunc autem, illis concessam exceptionem, vi cuius Creditor cogatur actionem dividere, & singulos Fideiussores, si solvendo sint, pro virili parte con-*

convenire juxta §. 4. Instit. de Fidejuss. & L. 10. §. 1. C. h. t. ex quo patet, *beneficium divisionis* nihil aliud esse, quam expositam exceptionem; hoc beneficium divisionis, seu exceptio, opponi potest usque ad sententiam ex cit. §. 4. concessum est à divo Hadriano Imperatore; conceditur Fidejussoribus non tantum immediatis, sed etiam mediatis, hoc est Fidejussoribus Tut. & extenditur etiam ad Correoos promittendi, qui sunt principales debitores, Novell. 99. c. 1. & refertur in auth. *Ho: ita*, C. de duobus Reis: facta divisione, periculum non ad Confidejssores, sed ad Creditorem spectat, quando unus ex illis pure fidejussit, & antequam solvat, solvendo esse desinit, L. 5. §. 1. §. 4. ff. h. t. & hoc verum est, licet Creditor esset Minorennis; quia hoc casu nec aetatis auxilio defenditur, ut ibid. dicitur; Si autem fidejussit solum sub conditione, & existente conditione desit esse solvendo, creditori datur actio, contra eos, qui pure fidejussissent, L. 27. ff. h. t.

1911 Quæstio est 5. quid dicendum de beneficio *cedendarum actionum*? s. quòd, (si contingat Fidejssorem debere solvere totum debitum, vel quia alii tunc non sunt solvendo, vel quia hic, & nunc debitum dividi non potest, aut non debet) succurratur ei per remedium, seu beneficium *cedendarum actionum*, tam adversus Creditorem, quam alios Confidejssores, ut non possit prius ad solvendum compelli, quam Creditor illi cedat omnes actiones, quas habet adversus debitorem principalem, & alios Fidejssores, tam personales, quam reales, etiam hypothecarios cum exhibitione instrumenti principalis in cessione; colligitur

hoc ex L. 17. ff. h. t. L. 36. eod. L. 41. eod. L. 2. C. eod. contra debitorem autem principalem Fidejssori, postquam ejus loco solvit, competit actio mandati, & negotiorum gestorum; c. *fin.* h. t.

ARTICULUS IV.

Quomodo Fidejssor ab obligatione liberetur?

1912 **R**esp. cum liberari primo, si debitori à Creditore legata est liberatio; tunc enim etiam fidejssor liberatur L. 4. §. 9. ff. h. t. Secundò, quando inter Creditorem, & Debitorem fit *novatio* obligationis principalis, in quam Fidejssor non consensit, nec de novo fidejussit; tunc enim iste, vi prioris fidejssionis, non obligatur, L. 4. C. h. t. tertio, si Creditor, adveniente tempore solutionis, negligat solutionem accipere, etiam monitus à fidejssore, iste liberatur, si debitor principalis postea non sit solvendo L. 62. ff. h. t. Not. autem 1. si fidejssor fiat hæres debitoris principalis, vel econtra, manere obligationem principalem L. 5. ff. h. t. L. 14. & 21. eod. Not. 2. si Creditor proroget debitori terminum solutionis, non liberari fidejssorem; L. *fin.* ff. de Novationib. quia per hoc nulla fit Novatio. Not. 3. liberationem fidejssoris per vim, vel metum obtentam non valere; quia tenetur se in obligationem reponere ff. L. 10. Quod metus causa. Not. 4. Fidejssorem tantum *promissum*, non autem *actualiter datum*, vel stipulatione constitutum, liberari, si Creditori offeratur alius æquè idoneus; quia Creditori in primo casu, secus in secundo, non dum est jus quaesitum in talem determinatam personam. Not. denique 5. obligationem Fidejssoris transire ad ejus hæredes. §. 2. Instit. h. t.

QUÆSTIO XXIII.

IN TITVLVM XXIII. DE SOLUTIONIBUS.

1913 **P**ostquam præcedentibus titulis actum est de cautionibus tam in genere, quam in specie, quæ præstari solent Creditoribus in securitatem debiti, subjungitur titulus *de solutionibus*, quæ habent rationem peculiaris modi extinguendi debitum ante contractum; &

quamvis debitum extingui possit variis modis (nimirum Novatione, Delegatione, Compensatione, & acceptilatione, de quibus egimus superius à n. 1032.) speciali tamen titulo in jure nostro agitur de modo extinguendi debitum *per solutionem*, de qua in seqq.